

BÂRFE POZITIVE – INSTRUMENT DE APRECIERE ANONIMĂ

10-30

30-45'

Prezentare scurtă

Să creeze un climat de grup pozitiv și sigur, printr-un exercițiu structurat de apreciere între colegi, cu scopul de a dezvolta empatia, coeziunea grupului și capacitatea de a formula feedback pozitiv constructiv. Un element care a funcționat foarte bine în practică: legarea activității de conceptul "celor trei site ale lui Socrate" (Este adevărat? Este bun? Este necesar?) - un mod simplu și memorabil de a-i ajuta pe participanți să reflecteze înainte de a vorbi despre cineva.

La final, participanții vor putea:

- să formuleze mesaje de apreciere către colegi într-un mod concret și respectuos;
- să identifice calități și comportamente pozitive ale altora;
- să reflecteze asupra impactului emoțional al aprecierii reciproce;
- să contribuie la un climat de grup bazat pe sprijin și încredere;
- să exerseze exprimarea pozitivă în relațiile interpersonale.

Tipul activității:

activitate participativă
metodă de reflecție

Durată:

30-45 de minute (săptămânal sau lunar)

Număr de participanți:

10-30 (adaptabil până la o clasă întreagă)

Materiale necesare:

- bilețele de hârtie (sau foi tăiate)
- pixuri sau creioane
- o cutie / plic mare („cutia aprecierii”)
- (opțional) tablă sau flipchart pentru reguli

Descrierea activității – etape

Introducere

1

Facilitatorul explică scopul activității: crearea unui spațiu sigur în care participanții își exprimă aprecierea față de colegi într-un mod anonim sau semi-anonim.

Se stabilesc reguli clare:

- mesajele trebuie să fie pozitive, respectuoase și reale
- se evită ironia, sarcasmul sau comparațiile negative
- accent pe comportamente observabile („ce face persoana”), nu pe judecăți generale

2

Tragere la sorți (5 minute)

Se scriu numele tuturor participanților pe bilețele.

Fiecare participant:

- extrage un nume aleator
- verifică să nu își fi extras propriul nume (dacă se întâmplă, se refolosește tragerea)

3

Scrierea aprecierii (10-15 minute)

Fiecare participant scrie un bilețel în format: „[Nume], apreciez la tine că...”

Se încurajează formulări specifice, de exemplu:

- comportamente observabile
- atitudini
- momente din interacțiuni de grup

4

Colectare (2-5 minute)

Toate bilețelele sunt introduse într-o cutie a aprecierii sau un plic comun.

5

Citirea mesajelor și discuții (10-15 minute)

Facilitatorul citește bilețelele cu voce tare (sau participanții, dacă grupul este pregătit și timpul permite). După fiecare mesaj, se poate face o scurtă pauză pentru reacții naturale (zâmbete, reflecție, tăcere).

Întrebări orientative pentru discuție:

- Cum te-ai simțit când ai scris mesajul?
- Cum a fost să primești o apreciere?
- Ce ai observat despre colegii tăi pe care poate nu le-ai remarcat înainte?
- Cum influențează astfel de mesaje atmosfera din grup?

Posibile riscuri / provocări

- mesaje prea generale („ești ok”) – necesită ghidaj
- riscul de superficialitate dacă nu se oferă exemple
- posibile emoții puternice la primirea aprecierii
- nevoia de a menține un cadru strict pozitiv

Rolul facilitatorului

Facilitatorul ar trebui să:

- creeze un spațiu sigur și respectuos
- explice clar regulile de comunicare pozitivă
- monitorizeze calitatea mesajelor (înainte de citire, dacă este necesar)
- se asigure că niciun participant nu este exclus
- susțină reflecția emoțională fără a forța participarea
- gestioneze dinamica de grup într-un mod echilibrat și calm

Ce dezvoltă această activitate

- empatie
- comunicare pozitivă
- coeziune de grup
- încredere în sine și în ceilalți
- atenție la comportamentele constructive
- inteligență emoțională

Recomandări de implementare

- oferiți exemple clare înainte de începere
- încurajați mesaje specifice, bazate pe comportamente observate
- mențineți o atmosferă relaxată, fără presiune
- repetați activitatea periodic pentru efect cumulativ
- puteți crea un „perete al aprecierii” unde se afișează mesaje selectate
- evitați evaluarea sau comparația între participanți
- luați în calcul conceptul "celor trei site ale lui Socrate" ca punct de plecare filosofic simplu pentru activitate
- acolo unde este posibil, formatul fizic poate oferi o conexiune mai profundă cu facilitatorul

Simboluri urbane: Decodifică & Creează

5-12

90'

Scurtă prezentare

Dezvoltă alfabetizarea vizuală, interpretarea simbolică și gândirea critică prin explorarea picturilor murale și a graffiti-ului local, prin analiza de mesaje și, opțional, prin crearea de lucrări inspirate de participanți.

La finalul activității, participanții vor putea:

- Analiza picturi murale și graffiti locale pentru simbolism, compoziție, culoare și mesaje ascunse
- Identifica comentarii sociale, politice sau emoționale transmise de operă
- Interpreta semnificații și reflecta asupra legăturilor cu comunitatea, istoria sau cultura
- Opțional, crea o lucrare personală inspirată de analiză, aplicând gândirea simbolică

Tipul instrumentului:

atelier artistic,
analiză simbolică

Durată:

90 minute (etapa de creație e opțională)

Număr de participanți:

5-12

Materiale necesare:

- fotografii cu picturi murale sau graffiti locale
- hârtie, markere, vopsele sau materiale de colaj
- opțional: un perete/spațiu exterior pentru pictură murală

Descrierea activității – pas cu pas

1

Introducere

Formatorul introduce activitatea: explorarea artei urbane locale pentru a interpreta simbolism și mesaje. Se explică termeni cheie precum simbol, compoziție, comentariu social și povestire vizuală.

3

Discuție de grup

Grupurile își împărtășesc observațiile cu toată clasa. Formatorul ghidează discuția, evidențiind interpretări diferite și încurajând reflecția asupra perspectivei și a prejudecăților.

4

Etapă de creație (opțională)

Participanții creează propria lucrare, inspirată de analiză. Aplică gândirea simbolică:

- Aleg un mesaj sau o temă de comunicat
- Folosesc hârtie, markere, vopsele sau materiale de colaj
- Împărtășesc creațiile cu colegii și explică alegerile simbolice

2

Observație și analiză

Participanții observă imagini selectate sau vizitează un loc cu picturi murale/graffiti. În grupuri mici, discută:

- Ce simboluri, culori sau tipare sunt folosite?
- Ce mesaj sau emoție e transmisă?
- Cum se conectează opera cu comunitatea, istoria sau cultura?
- Cum și-ar dori artistul ca privitorul să simtă sau să gândească?

5

Reflecție și concluzii

Formatorul ghidează o discuție: alocați timp generos acestei etape, întrucât tinde să genereze cele mai valoroase perspective și cea mai activă participare:

- Cum a diferit interpretarea între participanți?
- Ce elemente simbolice au fost cele mai eficiente?
- Cum poate arta stradală inspira conștientizare socială sau exprimare personală?

Riscuri/provocări

- Implicarea poate fi mai redusă dacă săriți peste etapa de creație
- Unele picturi murale pot conține mesaje politice sau culturale sensibile
- Participanții pot interpreta simbolurile foarte diferit; formatorul trebuie să ghideze discuția constructiv
- Identificarea și discutarea simbolurilor poate fi mai solicitantă decât pare - de aici recomandarea unei echipe de 2-3 formatori

Rolul formatorului

- Formatorul trebuie să:
- Selecteze picturi murale/graffiti potrivite pentru vârstă și context
- Ghideze observația și discuția, încurajând perspective multiple
- Se asigure că toți participanții se simt incluși și sprijiniți - inclusiv cei mai timizi, care pot avea nevoie de mai mult timp să se deschidă
- Explice symbolismul, contextul cultural și tehnicile artistice
- Sprijine etapa opțională de creație și faciliteze împărtășirea
- Colaboreze cu 1-2 co-formatori, pentru a putea sprijini fiecare grup mic în identificarea simbolurilor

Abilități dezvoltate

- gândire critică
- alfabetizare vizuală
- creativitate
- lucru în echipă și colaborare,
- alfabetizare culturală
- abilități de observație și interpretare

Sugestii de implementare

- Oferiți coduri QR sau scurte biografii ale artiștilor pentru a îmbogăți capacitatea de înțelegere a contextului local
- Încurajați discuția între colegi pentru a explora interpretări multiple
- Folosiți întrebări de reflecție pentru a lega arta de teme sociale, politice sau personale
- Pentru etapa de creație, puneți accent pe intenția simbolică, nu pe abilitatea artistică
- Rotiți participanții în conducerea discuțiilor sau prezentarea lucrărilor, pentru a consolida lucrul în echipă
- Alocați explicit mai mult timp pentru etapa finală de reflecție și discuție

Puntea dintre generații

5-30

1 oră

Scurtă prezentare

Cultivă învățarea intergenerațională, mentoratul, schimbul cultural și înțelegerea reciprocă prin activități creative, discuții și proiecte de colaborare.

La final, participanții vor putea:

- se implice în învățare reciprocă și schimb de cunoștințe între generații
- introducă seniorii în tehnologii noi, inclusiv AI și instrumente digitale
- învețe din experiențele de viață, contextul istoric și cunoștințele culturale ale seniorilor
- exerseze empatia, ascultarea activă și exprimarea personală
- reducă izolarea socială în rândul seniorilor și să combată stereotipurile intergeneraționale

Tipul instrumentului:

atelier intergenerațional, activitate participativă

Durată:

1 oră săptămânal (flexibil) - începeți cu activități cu ritm lent, presiune scăzută

Număr de participanți:

o clasă + seniori (5-30)

Materiale necesare:

- hârtie, pixuri, markere
- tablete, calculatoare sau alte dispozitive digitale
- materiale artistice opționale (vopsele, materiale de colaj)
- teme sau jocuri tipărite pentru colaborare

Descrierea activității - pas cu pas

1

Introducere / Icebreakere

Formatorul prezintă participanții și obiectivele sesiunii. Icebreakere simple pentru a construi confort și implicare (de exemplu, împărtășirea unei amintiri sau a unui hobby preferat). Începeți întotdeauna cu activități cu presiune scăzută - acest lucru s-a confirmat esențial pentru a reduce distanța inițială dintre generații.

2

Explorare comună

Participanții se implică în activități precum povestirea, arta digitală sau jocuri de colaborare. Tinerii pot introduce seniorii în instrumente AI, aplicații sau programe de artă digitală. Seniorii împărtășesc experiențe personale, cunoștințe istorice sau perspective culturale.

3

Reflecție și discuție

Discuție de grup despre emoții, experiențe personale sau cunoștințe culturale dezvăluite în timpul activității. Formatorul încurajează dialogul, ascultarea activă și întrebările intergeneraționale.

4

Proiecte creative opționale

Creație colaborativă: povești, desene sau media digitală inspirate de experiențele comune. Participanții își pot prezenta lucrarea grupului și discuta procesul creativ.

5

Concluzii

Formatorul sintetizează punctele de învățare: înțelegere intergenerațională, respect reciproc și schimb cultural. Încurajează participanții să reflecteze asupra a ce au învățat de la cealaltă generație și cum ar putea continua colaborarea.

Riscuri/provocări

- diferențe de energie, mobilitate sau alfabetizare digitală între adolescenți și seniori
- seniorii se pot simți intimidati de tehnologie; formatorul trebuie să îi sprijine cu răbdare
- adolescenții pot domina conversația; formatorul trebuie să asigure o participare echilibrată
- sensibilitate la povești potențial emoționale sau personale
- diferențe de limbă sau exprimare pot apărea, mai ales în grupuri cu participanți din medii diverse (migranți, mediu rural)

Rolul formatorului

Formatorul trebuie să:

- creeze un mediu sigur, incluziv și primitor
- ajusteze ritmul în funcție de nivelurile diferite de energie și familiaritate cu tehnologia
- sprijine seniorii în folosirea instrumentelor digitale, încurajând tinerii să învețe cu răbdare
- ghideze discuția, astfel încât toate vocile să fie auzite
- încurajeze empatia, reflecția și mentoratul intergenerațional
- ofere proiecte creative opționale, fără să pună presiune pe participanți
- înceapă întotdeauna cu activități simple, cu presiune scăzută, mai ales la prima întâlnire
- folosească icebreakere pentru a reduce distanța inițială dintre generații

Abilități dezvoltate

- empatie
- ascultare activă
- comunicare
- gândire critică
- alfabetizare digitală
- mentorat
- colaborare și lucru în echipă
- alfabetizare culturală

Sugestii de implementare

- începeți cu activități cu ritm lent, presiune scăzută, pentru a construi confort
- includeți icebreakere pentru a sparge barierele intergeneraționale
- încurajați tinerii să acționeze ca mentori pentru instrumentele digitale, învățând în același timp din experiența seniorilor
- păstrați proiectele creative opționale, dar semnificative
- puneți accent pe ascultarea activă și reflecție după fiecare activitate
- repetați săptămânal, pentru a construi conexiuni pe termen lung
- feedback-ul din testarea pilot confirmă: discuția și jocul comun, alături de schimbul autentic dintre generații, rămân elementele cele mai apreciate de participanți, indiferent de vârstă

Pălăria adevărului

5-10

1 oră

Scurtă prezentare

Prin improvizație interactivă, participanții au oportunitatea de a diferenția adevărul de dezinformare, de a recunoaște încărcătura emoțională și de a identifica argumentele raționale.

La final, participanții vor putea:

- Să exploreze modul în care perspective diferite modelează înțelegerea unei narațiuni;
- Să exerseze gândirea critică în timpul improvizației;
- Să construiască și să deconstruiască povești din perspective multiple;
- Să recunoască semnalele adevărului, exagerării și manipulării.

Tipul activității:

activitate participativă
improvizație
storytelling

Durată:

60 minute

Număr de participanți:

5-10 (cu sau fără public)

Materiale necesare:

- o pălărie (sau o cutie)
- bilețele de rol (de ex., adevăr, exagerare, frică, raționalitate etc.)
- pălării din hârtie sau etichete (opțional)
- opțional: suport digital/video
- scenarii tipărite
- markere
- recuzită simplă

Descrierea activității - etape

Introducere

Facilitatorul explică conceptul: fiecare participant primește o „pălărie” care reprezintă un mod de a spune o poveste: veridic, emoțional, înșelător, rațional, exagerat, excesiv de optimist etc. Sarcina publicului este să analizeze interpretarea și să identifice perspectiva folosită.

Scenariu de improvizație

Facilitatorul citește un scenariu simplu, cum ar fi: „Orașul vostru intenționează să construiască un parc nou. Trebuie să convingeți publicul de ce perspectiva voastră este cea corectă.”

Participanții improvizează în funcție de rolul lor.

Analiza publicului

După interpretare, publicul discută:

- Care participant a reprezentat fiecare stil narativ?
- Ce indicii au făcut stilul evident?
- Cum a schimbat fiecare stil înțelegerea poveștii?
- Care argumente au părut credibile sau manipulative?

Alocați timp generos acestei etape - partea de reflecție tinde să aibă nevoie de mai mult timp decât pare la prima vedere, pentru ca informația să se sedimenteze cu adevărat.

Atribuirea rolurilor

Participanții extrag un mic „bilet de rol” din Pălăria adevărului (o singură pălărie comună). Fiecare bilet corespunde unui stil narativ specific:

- Maestrul adevărului
- Maestrul exagerării
- Instigatorul fricii
- Analistul rațional
- Răspânditorul de dezinformare
- Povestitorul emoțional
- Scepticul
- Optimistul

Rolul este secret - publicul NU vede bilețelele.

Concluzii

Facilitatorul evidențiază modul în care perspectivele de storytelling influențează percepția, emoțiile și credibilitatea. Participanții reflectează asupra modului în care tehnici similare apar în mass-media și în dezbaterile publice.

Posibile riscuri / provocări

- Participanții se pot concentra mai mult pe actorie decât pe reflecție;
- Unii participanți pot dramatiza excesiv rolul;
- Stilurile înșelătoare pot crea confuzie dacă nu sunt discutate corespunzător la final;
- Facilitatorul trebuie să echilibreze creativitatea cu obiectivele de învățare.

Rolul facilitatorului

Facilitatorul ar trebui să:

- Să pregătească bilețele de rol clare și scenarii simple;
- Să asigure un mediu sigur din punct de vedere psihologic și să stimuleze creativitatea;
- Să explice stilurile narrative în termeni simpli;
- Să mențină atenția participanților asupra improvizației, nu asupra calității actoricești;
- Să ghideze publicul să analizeze atât indiciile emoționale, cât și pe cele manipulative;
- Să rotească rolurile între runde, dacă timpul permite.

Ce dezvoltă această activitate

- gândire critică
- comunicare
- empatie
- improvizație
- lucru în echipă
- alfabetizare media
- storytelling

Recomandări de implementare

- Oferiți o scurtă demonstrație înainte de începerea activității.
- Schimbați rolurile într-o a doua rundă pentru a-i ajuta pe participanți să încerce perspective noi;
- Încurajați interpretări exagerate, dar credibile, pentru a arăta cum funcționează manipularea;
- Folosiți la început scenarii foarte simple (de ex., „teme suplimentare”, „o nouă regulă în școală”);
- Păstrați clar mesajul central: felul în care este spusă o poveste schimbă modul în care este înțeleasă.
- Folosiți, acolo unde aveți acces, materiale multimedia (clipuri scurte, știri video) pe lângă scenariile tipărite - adaugă un plus de autenticitate exercițiului.
- Nu grăbiți etapa de reflecție finală - merită alocat timp suplimentar față de plan.

Desenează ce auzi - Interpretare emoțională a muzicii prin desen

4-10

1 oră

Scurtă prezentare

Dezvoltă conștientizarea emoțională și exprimarea creativă, traducând muzica în artă vizuală. Participanții ascultă o piesă muzicală cu ochii închiși și desenează imediat ce simt, își imaginează sau asociază cu muzica.

La final, participanții vor putea:

- interpreteze muzica emoțional, prin exprimare vizuală
- reflecteze asupra modului în care sunetele le influențează stările interioare și imaginația
- compare perspective personale diferite asupra aceluiași stimul auditiv
- articuleze sentimente și senzații prin desen și dialog
- înțeleagă că exprimarea artistică e subiectivă și lipsită de judecată

Tipul instrumentului:

atelier artistic
exercițiu emoțional
activitate participativă

Durată: 45-60 minute (recomandat)
sau până la 2 ore (format extins) -
alocați timp flexibil pentru etapa de
reflecție, fără pauze fixe impuse

Număr de participanți:

minimum 4 - maximum 15

Materiale necesare:

- hârtie (A4 sau mai mare)
- creioane, markere, creioane colorate
- player de muzică/difuzoare
- căști opționale (pentru sesiuni individuale)
- scaune confortabile
- (opțional) proiector pentru vizualuri ambientale sau iluminat de atmosferă

Descrierea activității - pas cu pas

Introducere (10 minute)

1

- Formatorul explică scopul: nu crearea unei "arte frumoase", ci exprimarea liberă a sentimentelor. Introduce ideea de a desena cu ochii închiși, după ascultarea muzicii. Clarifică faptul că participanții lucrează individual, dar vor împărtăși ulterior în perechi sau grupuri mici. Prezintă genurile muzicale selectate: de preferat piese instrumentale, fără versuri (clasică, orchestrală, muzică de balet, coloane sonore de film).
- Formulați clar, încă din introducere, legătura dintre acest exercițiu și tema mai largă a proiectului (educație media, gândire critică) - testarea pilot a arătat că această legătură nu e mereu evidentă pentru participanți dacă nu e explicată direct.

Analiză media (5-10 minute)

3

Întrebări de ghidare:

- Ce tip de muzică ați ascultat? Cum ați descrie-o?
- Cum a influențat sunetul imaginația sau emoțiile voastre?
- Ce elemente ale muzicii (tempo, ritm, atmosferă, instrumente) v-au afectat desenul?
- Ar crea un gen diferit (pop, electronic, jazz) un desen diferit? De ce?

5

Concluzii (3-5 minute)

Formatorul subliniază importanța exprimării emoționale prin artă. Întărește ideea că nu există o interpretare "corectă" - doar experiență personală. Încurajează participanții să observe cum sunetul afectează imaginația și starea de spirit.

2

Activitate artistică (20-30 min)

- Participanții stau confortabil și închid ochii. Formatorul redă o piesă muzicală de 2-4 minute.
- În timp ce ascultă, participanții se concentrează pe emoții, culori, senzații, forme și imagini spontane.
- Când muzica se oprește, deschid ochii și desenează imediat ce au simțit, nu ce "cred că ar trebui să deseneze".
- Desenul continuă 5-10 minute, folosind materiale simple (creioane, markere, creioane colorate).
- Opțional: repetați cu o a doua piesă, contrastantă (lentă vs. dinamică).

4

Reflecție/discuție (10-15 minute)

Participanții împărtășesc în perechi sau grupuri mici:

- Ce ați simțit în timpul muzicii?
- Ce reprezintă desenul vostru?
- Cum diferă desenul vostru de cel al partenerului?
- De ce credeți că aceeași muzică a produs imagini diferite?

Alocați timp generos acestei etape.

Riscuri/provocări

- participanții pot fi nesiguri în privința abilității lor de a desena
- unii se pot lupta să identifice emoțiile
- muzica poate declanșa emoții neașteptate
- distragerile pot reduce concentrarea în timpul ascultării
- legătura cu tema mai largă (dezinformare media) poate rămâne neclară pentru participanți, dacă nu e explicată direct
-

Cum se gestionează: puneți accent pe proces, nu pe abilitate, oferiți încurajare, alegeți muzica cu grijă, mențineți o atmosferă calmă, și explicați clar legătura cu tema educației media.

Rolul formatorului

Formatorul trebuie să:

- aleagă muzica potrivită (instrumentală, expresivă, fără versuri) în funcție de obiectivul emoțional
- creeze o atmosferă calmă, sigură, fără judecată
- pună accent pe exprimare, nu pe abilitate artistică
- ghideze participanții să aibă încredere în imaginile lor spontane
- încurajeze conversația deschisă și împărtășirea emoțională
- adapteze durata și complexitatea muzicii la vârsta grupului
- explice clar legătura dintre exercițiu și tema educației media
- aloce timp flexibil pentru reflecție, fără să impună pauze rigide

Abilități dezvoltate

- conștientizare emoțională
- creativitate
- comunicare
- alfabetizare artistică
- exprimare personală
- ascultare activă
- abilități de reflecție

Sugestii de implementare

- folosiți o varietate de genuri muzicale: orchestrală, muzică de balet, suite clasice, coloane sonore atmosferice de film
- evitați versurile, întrucât pot influența prea puternic interpretarea
- încercați piese contrastante (lentă vs. energică) pentru a arăta diversitatea emoțională
- permiteți întâi împărtășirea în perechi - mai sigură pentru participanții timizi
- încurajați participanții să-și expună desenele într-o mini-galerie la final
- opțional: repetați activitatea în momente diferite, pentru a compara stările emoționale
- alocați timp suplimentar față de plan, mai ales pentru etapa de reflecție - participanții se pot simți grăbiți altfel
- explicați explicit, la începutul și la finalul activității, legătura cu tema educației media și a dezinformării

Cunoașterea înseamnă putere - Reconstruirea informației și reflecție critică

5-10

1 oră

Scurtă prezentare

Îi ajută pe participanți să înțeleagă cum informația incompletă sau înșelătoare (vizuală sau textuală) le influențează percepția, emoțiile și interpretarea, și cultivă conștientizarea diferenței dintre intuiție și cunoașterea verificată.

La final, participanții vor putea:

- reconstruiască informație vizuală sau textuală incompletă (lucrări de artă sau titluri de știri)
- reflecteze asupra propriilor presupuneri și raționamente intuitive
- discute cum informația lipsă poate influența înțelegerea, emoțiile și luarea deciziilor
- compare percepțiile inițiale cu faptele verificate

Tipul instrumentului:

exercițiu de analiză media / gândire critică, activitate participativă

Durată:

1 oră

Număr de participanți:

min. 5 - max. 10

Materiale necesare:

- imagini fragmentate sau titluri incomplete (tipărite)
- hârtie pentru notițe
- markere sau pixuri
- proiector opțional pentru afișarea exemplelor
- fișe opționale cu întrebări de reflecție

Descrierea activității - pas cu pas

Introducere (10 minute)

- Formatorul introduce activitatea: explorarea modului în care informația incompletă afectează percepția.
- Explică că participanții vor lucra cu lucrări de artă sau titluri fragmentate.
- Clarifică faptul că scopul e observarea intuiției și a presupunerilor, nu "ghicitul corect" imediat.

Comparație și verificare (10-15 minute)

Participanții primesc lucrarea completă sau articolul integral. Își compară reconstrucția cu originalul.

Formatorul ghidează reflecția:

- Cât de apropiate au fost presupunerile voastre de conținutul real?
- Ce ați completat pe baza cunoștințelor anterioare sau a unor idei preconcepute?
- Au existat reacții emoționale cauzate de informația lipsă?

Concluzii (5 minute)

- Formatorul sintetizează lecțiile principale: gândirea critică, rolul verificării și conștientizarea prejudecăților personale.
- Subliniază că percepția e subiectivă, dar poate fi îmbunătățită prin analiză atentă și surse de încredere.

Exercițiul de reconstrucție (15-20 minute)

- Fiecare participant primește o imagine fragmentată sau un titlu incomplet. Folosind hârtie și markere/pixuri, participanții încearcă să reconstruiască lucrarea originală sau povestea, bazându-se doar pe intuiție și imaginație. Sunt încurajați să noteze gândurile, presupunerile și ipotezele pe măsură ce lucrează.
- Alegerea atentă a fragmentelor de imagine este esențială din punct de vedere pedagogic - fragmentele trebuie să fie suficient de ambigue pentru a stimula interpretări diverse, dar nu atât de neclare încât să descurajeze participarea.

Reflecție/discuție (10 minute)

Întrebări de ghidare:

- Cum influențează informația incompletă percepția și interpretarea?
- Intuiția v-a ajutat sau v-a indus în eroare?
- Cum se leagă asta de știri, rețele sociale și consumul zilnic de informație?
- Ce strategii pot ajuta la verificarea informației înainte de a forma o judecată?

Riscuri/provocări

- participanții se pot baza excesiv pe intuiție, fără verificare
- unii pot simți frustrare dacă presupunerile sunt foarte departe de original
- conținutul sensibil din exemplele de știri poate declanșa reacții emoționale
- accentul prea puternic pe artă vizuală poate face activitatea mai puțin relevantă pentru participanții cu alte interese (muzică, scris) - variați tipul de material folosit

Cum poate fi gestionat: începeți cu exemple simple, mențineți un mediu de discuție sigur, puneți accent pe învățarea din proces, nu pe "răspunsuri corecte", și ghidați reflecția asupra presupunerilor personale.

Rolul formatorului

Formatorul trebuie să:

- pregătească din timp lucrări de artă fragmentate sau titluri incomplete/înșelătoare
- ghideze participanții spre reflecție critică, fără judecată
- înceapă cu exemple simple și crească treptat complexitatea
- încurajeze discuția despre presupuneri, prejudecăți și reacții emoționale
- lege exercițiul de abilități mai largi de alfabetizare media și evaluare a informației din viața reală
- adapteze tipul de conținut (artă vizuală, muzică, texte) în funcție de interesele grupului - instrumentul funcționează foarte bine, dar poate rămâne prea centrat pe artă vizuală dacă nu e diversificat

Abilități dezvoltate

- gândire critică
- alfabetizare media
- abilități de observație
- reflecție și autocunoaștere
- comunicare (discuție și împărtășire)
- alfabetizare artistică/povestire (opțional)

Sugestii de implementare

- începeți cu imagini sau titluri simple, ușor de recunoscut
- creșteți treptat dificultatea conținutului fragmentat sau înșelător
- folosiți un mix de artă și știri, pentru a arăta tipuri diferite de procesare a informației
- încurajați participanții să-și noteze presupunerile și reacțiile emoționale
- legați activitatea de alfabetizarea media de zi cu zi: rețele sociale, articole de știri, publicitate
- opțional: creați o "plimbare de galerie" pentru a împărtăși imaginile reconstruite și a reflecta colectiv
- adaptați instrumentul activ la tipul de participanți - dacă grupul are alte interese decât arta vizuală, folosiți varianta cu versuri, scenarii sau povești (vezi nota de mai jos)

**Puteți folosi și versuri, scenarii sau povești, nu doar lucrări vizuale. Participanții pot crea un final sau o interpretare pentru o poveste, un cântec sau o scenă, pe baza unui material incomplet, apoi îl compară cu finalul "original". Activitatea se poate adapta la diferite tipuri de media: muzică, texte scrise sau artă vizuală. Pentru o reflecție mai eficientă, participanții pot fi împărțiți pe grupuri, în funcție de tipul de media (unul lucrează cu muzică, altul cu texte, altul cu artă vizuală). După finalizarea exercițiului, grupurile își pot împărtăși interpretările, compara rezultatele și discuta cum informația incompletă produce perspective diferite. Pentru exercițiile bazate pe muzică, alocăți mai mult timp pentru ascultare, reacție și reflecție.*

De la reacție la reflecție

5-12

1 oră

Scurtă prezentare

Să-i ajute pe participanți să își recunoască, să își înțeleagă și să își gestioneze reacțiile emoționale la știri și la conținutul media, în timp ce își dezvoltă autocunoașterea și capacitatea de comunicare constructivă.

Această activitate funcționează vizibil mai bine cu grupuri mici de participanți care chiar își doresc să fie prezenți, nu cu o clasă întreagă. Testarea pilot a comparat direct un grup de 22 de persoane (clasă întreagă) cu un grup de 14 voluntari: grupul mai mic a fost vizibil mai implicat și a generat mai multe concluzii.

La final, participanții vor putea:

- Să identifice trei emoții pozitive și trei emoții negative declanșate de o știre
- Să reflecteze asupra modului în care conținutul media le influențează gândurile, starea și perspectiva
- Să împărtășească opinii cu ceilalți într-un mod constructiv
- Să-și înțeleagă propriile prejudecăți și reacții

Tipul instrumentului:

activitate participativă
metodă de reflecție

Durată:

1 oră

Număr de participanți:

5-12

Materiale necesare:

- articole de știri tipărite
- fișe de lucru
- pixuri
- markere
- flipchart (opțional)
- proiector (opțional pentru online/hibrid)

Descrierea activității - etape

Introducere

Facilitatorul prezintă activitatea, explică scopul și distribuie articolele de știri sau oferă o selecție din care se poate alege. Participanților li se reamintește că emoțiile sunt personale și firești, indiferent care ar fi acestea.

Identificarea emoțiilor

Participanții citesc individual știrea aleasă. Ei notează trei emoții pozitive și trei emoții negative pe care articolul le declanșează. Își pot exprima aceste emoții prin cuvinte, schițe rapide, simboluri sau notițe scurte.

Reflecție

Fiecare participant reflectează la întrebări precum:

- De ce mă simt astfel?
- Ce parte a poveștii a declanșat această reacție?
- Cum îmi influențează acest lucru percepția asupra subiectului?

Participanții completează o scurtă fișă de lucru sau redactează răspunsuri în mod liber.

Discuție de grup

În perechi sau în grupuri mici, participanții împărtășesc câteva observații (doar ceea ce se simt confortabil să spună). Ei compară reacțiile emoționale, observă diferențe și explorează modul în care încadrarea media modelează sentimentele.

Concluzii

Grupul se reunește pentru a sintetiza concluziile privind reacțiile emoționale, influența media și interpretarea personală. Facilitatorul evidențiază importanța autocunoașterii în consumul de conținut media.

Posibile riscuri / provocări

- Participanții se pot simți vulnerabili când își împărtășesc emoțiile;
- Unele subiecte de știri pot fi prea sensibile sau violente;
- Facilitatorul trebuie să asigure un mediu sigur din punct de vedere psihologic și să promoveze respectul reciproc.
- Grupurile mari (20+), mai ales clase întregi în loc de voluntari, tind să reducă implicarea și participarea individuală

Rolul facilitatorului

Facilitatorul ar trebui:

- Să ofere un spațiu sigur și lipsit de judecată pentru exprimarea emoțiilor;
- Să aleagă știri potrivite și să evite conținutul excesiv de traumatizant sau manipulativ;
- Să încurajeze exprimarea emoțiilor fără teamă de critică;
- Să ghideze reflecția prin întrebări simple;
- Să clarifice concepte de alfabetizare media, precum prejudecățile, încadrarea și limbajul emoțional;
- Să acorde sprijin participanților care se simt copleșiți;
- Să mențină o comunicare adecvată în orice moment.

Ce dezvoltă această activitate

- gândire critică
- alfabetizare media
- conștientizare emoțională
- comunicare
- empatie
- ascultare activă
- autorefecție

Recomandări de implementare

- Alegeți știri relevante, dar care nu sunt copleșitoare emoțional.
- Dacă este posibil, implicați un psiholog sau un expert media pentru o reflecție mai profundă.
- Utilizați instrumente vizuale simple, precum cartonașe cu emoții sau coduri de culori, pentru a sprijini exprimarea participanților.
- Pentru participanții care nu doresc să își împărtășească emoțiile în public, încurajați scrierea într-un jurnal.
- Activitatea este eficientă în special atunci când este facilitată de un trainer cu experiență în comunicarea cu tinerii sau în jurnalism.
- Ori de câte ori este posibil, recrutați participanți pe bază de voluntariat, nu desfășurați activitatea cu o clasă întreagă - s-a confirmat că face o diferență semnificativă în implicare și profunzimea reflecției - pentru grupuri mai mari, luați în calcul extinderea ușoară a duratei (de la 1 oră la 1h30) și adăugarea unei pauze scurte între etapa de identificare emoțională și cea de reflecție.

Artă și democrație: o călătorie prin timp

o clasă

1 oră

Prezentare scurtă

Să exploreze perioade istorice și contextele culturale prin artă și să dezvolte gândirea critică, educația media și capacitatea de interpretare.

La finalul activității, participanții vor putea:

- Să analizeze opere de artă din epoci și contexte culturale diferite, inclusiv materiale de propagandă
- Să compare interpretările și perspectivele personale
- Să înțeleagă contextul istoric și social din spatele unei opere de artă
- Să identifice coduri vizuale, simboluri și mesaje (explicite sau ascunse)

Tipul instrumentului:

joc educațional
exercițiu de analiză media

Durata:

60 de minute
(Poate fi organizată săptămânal sau lunar; maximum 4 opere de artă pe sesiune - pentru a evita supraîncărcarea cognitivă)

Număr de participanți:

Minimum 5 – maximum: o clasă întreagă

Materiale necesare

- Reproduse ale operelor de artă (fizice sau digitale)
- Fișe tipărite sau întrebări orientative
- Hârtie, pixuri, markere
- Proiector sau ecran (opțional)

Descrierea activității – etape

1

Introducere (5 minute)

Facilitatorul introduce tema: modul în care arta reflectă societatea, democrația, viața de zi cu zi și valorile culturale de-a lungul diferitelor perioade istorice. Participanților li se prezintă pe scurt tema sesiunii (de ex., moda în diferite epoci, viața cotidiană, propaganda, contraste culturale).

2

Formarea grupurilor (2 minute)

Participanții sunt împărțiți în grupuri mici (3-5 persoane), iar fiecare grup primește un set de opere din epoci, culturi sau contexte politice diferite.

3

Observare individuală (5 minute)

Participanții observă în liniște operele. Notează ce văd, ce simt și ce asociază cu imaginea respectivă: simboluri, culori, persoane, obiecte, emoții, indicii despre context. Opțional/de luat în calcul: testarea pilot a arătat că participanții au tendința naturală de a-și verbaliza imediat intuițiile. Dacă grupul pare dornic să discute direct, puteți sări peste etapa de observație individuală și trece direct la analiza de grup, fără să pierdeți din calitatea discuției.

4

Analiză de grup (10-15 minute)

Fiecare grup discută opera folosind întrebările orientative oferite de facilitator. Exemple:

- Ce credeți că se întâmplă în această operă?
- Ce epocă sau cultură ar putea reprezenta?
- Ce mesaj credeți că transmite artistul - explicit sau ascuns?
- Cum se raportează această operă la ideile de societate, libertate sau democrație?
- Ce spune despre viața de zi cu zi din acel timp sau loc?

5

Reflecție comparativă (10 minute)

Grupurile compară opere din perioade sau culturi diferite și identifică contraste:

- Cum diferă reprezentările societății?
- Ce schimbări pot fi observate în modă, roluri, valori sau putere?
- Cum ar putea două culturi să reprezinte diferit același moment istoric?

6 Interpretare creativă (10 minute)
Fiecare grup își sintetizează interpretarea și pregătește o scurtă prezentare, verbală sau vizuală (hartă mentală, schiță rapidă, colaj). Evidențiază mesajele-cheie și modul în care opera comunică idei legate de societate sau democrație.

8 Context oferit de facilitator (3-5 minute)
După prezentări, facilitatorul oferă informații despre contextul istoric și cultural pentru fiecare operă, clarificând:

- epoca și locul reale
- mesajul intenționat
- contextul politic (dacă există)
- de ce artiștii au folosit anumite simboluri sau stiluri

7 Prezentări de grup (10-15 minute)
Grupurile își prezintă interpretările în fața întregii clase. Participanții sunt încurajați să pună întrebări, să fie de acord sau în dezacord și să ofere interpretări alternative.

9 Reflecție finală și discuție (5 minute)
Participanții discută ce i-a surprins, ce interpretări au diferit între grupuri și cum poate arta să modeleze sau să pună sub semnul întrebării valorile societății. Ei aprofundează discuțiile asupra legăturii dintre alfabetizarea media, democrație și înțelegerea culturală.

Posibile riscuri / provocări

- Unele teme istorice pot fi sensibile;
- Participanții pot proiecta valori moderne fără a înțelege contextul - este nevoie de ghidaj;
- Pot apărea opinii puternice; facilitatorul ar trebui să medieze, iar rolul acestuia este important

Rolul facilitatorului

Ce ar trebui să facă lucrătorul de tineret:

- Să selecteze opere potrivite și să se asigure că sunt corecte din punct de vedere cultural și istoric
- Să ofere întrebări orientative simple pentru a susține analiza și interpretarea
- Să încurajeze discuția deschisă și să se asigure că toți participanții se simt în siguranță să își exprime ideile
- Să clarifice neînțelegerile și să ofere context istoric sau cultural atunci când este necesar
- Să gestioneze timpul și să mențină grupul concentrat pe obiectivele de învățare
- Să abordeze cu grijă subiectele sensibile și să promoveze dialogul respectuos

Ce dezvoltă această activitate

- Gândire critică
- Alfabetizare media
- Analiză artistică și vizuală
- Alfabetizare culturală
- Empatie și asumarea perspectivei celuilalt
- Lucru în echipă și interpretare colaborativă

Recomandări de implementare

- Oferiți întrebări orientative (de ex., Ce poveste spune această imagine? Ce simboluri sugerează putere, libertate, frică sau tradiție?);
- Permiteți interpretarea personală liberă înainte de a oferi contextul istoric;
- Încurajați dezbaterile și comparațiile între opere;
- Începeți cu imagini mai accesibile sau familiare; introduceți treptat lucrări mai complexe.

Influencer sau manipulator?

5-15

1 oră

Prezentare scurtă

Să dezvolte gândirea critică și competențele de alfabetizare media, astfel încât participanții să poată evalua postările din rețelele sociale, să detecteze publicitatea ascunsă și să înțeleagă formele de manipulare emoțională sau persuasivă utilizate de influenceri.

Notă importantă din testarea pilot: participanții au avut tendința să judece influencerii ca persoane, nu tehnicile de manipulare folosite de ei. Clarificați explicit, încă din introducere, că exercițiul analizează tehnici și conținut, nu persoane.

La final, participanții vor putea:

- Să analizeze postările de pe rețelele sociale cu spirit critic;
- Să identifice sursele, conflictele de interese și tehnicile persuasive/emoționale;
- Să detecteze reclama ascunsă, afirmațiile înșelătoare sau mesajele manipulative;
- Să evalueze credibilitatea și intențiile din spatele conținutului creat de influenceri.

Tipul activității:

exercițiu de alfabetizare media
joc educațional

Durată:

60 de minute

Număr de participanți:

5-15

Materiale necesare:

- postări ale influencerilor, tipărite sau digitale
- fișe de analiză
- pixuri / markere
- proiector sau ecran (opțional)
- telefoane sau tablete (dacă se lucrează online)
- opțional: un formular trimis în avans participanților, prin care aceștia propun exemple de influenceri/postări relevante pentru ei

Descrierea activității - etape

1

Introducere

Facilitatorul explică scopul activității: înțelegerea mai bună a modului în care influencerii modelează opinii, emoții și comportamente. Participanții sunt familiarizați cu concepte precum manipularea emoțională, reclamele ascunse și indicatorii de credibilitate.

Clarificați de la început: scopul exercițiului este analiza tehnicilor folosite, nu judecarea influencerilor ca persoane. Participanții au tendința să confunde cele două lucruri.

2

Lucru în grup: analiza postărilor

Participanții lucrează în echipe mici. Fiecare echipă primește 2-3 postări ale unor influenceri (tipărite sau digitale). Ei analizează:

- Cine este autorul?
- Ce este promovat?
- Există surse sau dovezi?
- Există potențiale conflicte de interese?
- Ce emoții sau tehnici persuasive sunt folosite?

Echipele completează o scurtă fișă de analiză.

3

Discuție: credibilitate și manipulare

Echipele își împărtășesc concluziile. Împreună, discută:

- Este postarea credibilă?
- Conține publicitate ascunsă?
- Manipulează emoțiile sau creează presiune?
- Cum își construiește influencerul imaginea publică?

4

Variantă de joc de rol (opțional)

Echipele își creează propriile postări, în stil de influencer, ambigue sau manipulative (scrise sau schițate). O altă echipă trebuie să verifice și să analizeze postarea folosind aceleași criterii.

5

Concluzii

Facilitatorul evidențiază semnele manipulării, importanța verificării surselor și impactul pe care influencerii îl au asupra percepțiilor tinerilor.

Posibile riscuri / provocări

- Participanții pot percepe criticile la adresa influencerilor în mod personal;
- Unele postări pot declanșa reacții emoționale;
- Există riscul de a se concentra pe influencer în loc de tehnicile folosite;
- Discuțiile trebuie direcționate spre înțelegere și analiză, nu spre evaluare sau critică;
- Într-un context internațional, poate fi dificil să găsești exemple care rezonază cu toate grupurile deodată.

Rolul facilitatorului

Facilitatorul ar trebui să:

- Să aleagă postări ale unor influenceri relevante și potrivite vârstei;
- Să încurajeze analiza critică, nu personală (accent pe conținut, nu pe atacarea persoanelor);
- Să ghideze discuția despre etică, impact emoțional și credibilitate;
- Să explice tehnici precum framingul, exagerarea, persuasiunea estetică și reclamele ascunse;
- Să susțină lucrul în echipă bazat pe respect și să se asigure că toți participă.

Ce dezvoltă această activitate

- alfabetizare media
- gândire critică
- comunicare
- raționament etic
- lucru în echipă
- observare și analiză

Recomandări de implementare

- Alegeți influenceri aflați în trend pentru a menține un nivel ridicat de implicare;
- Includeți un scurt debriefing despre de ce anumite tactici par manipulative;
- Discutați despre modul în care influencerii își construiesc persoana publică prin imagini și cuvinte;
- Încurajați participanții să reflecteze la comportamentul etic online și la transparență;
- Luați în calcul împărțirea în două sesiuni separate (teorie, apoi aplicare pe exemple reale) - trimiteți un formular în avans, prin care participanții propun exemple relevante pentru ei - clarificați explicit că accentul cade pe tehnici, nu pe persoane.

Original sau Algoritm?

Demascarea artei create de AI

5-15

1-1.5 ore

Scurtă prezentare

Dezvoltă gândirea critică și alfabetizarea media în legătură cu arta generată de inteligența artificială, cultivă aprecierea pentru creativitatea umană și încurajează o reflecție etică asupra rolului AI în artă și cultură.

La final, participanții vor putea:

- identifice lucrări create de oameni versus de AI
- discute aspecte emoționale, creative și tehnice ale artei
- reflecteze asupra parcursurilor profesionale care se bazează pe creativitate umană
- ia în considerare implicațiile etice și personale ale AI în artă și cultură

Tipul instrumentului:

exercițiu de analiză media, activitate participativă

Durată:

1-1.5 ore (fără pauze) - luați în calcul extinderea, dacă timpul permite;

Număr de participanți:

5-15

Materiale necesare:

- lucrări generate de AI și create de oameni (imagini, videoclipuri, muzică, povești)
- dispozitive individuale pentru vizionare sau ascultare (tablete, calculatoare, difuzoare)
- fișe tipărite pentru notarea observațiilor
- pixuri/markere
- proiector sau ecran opțional pentru vizionare în grup

Descrierea activității - pas cu pas

1

Introducere (scurtă, 5-10 minute)

- Formatorul introduce activitatea și explică obiectivele: analiza lucrărilor create de oameni versus de AI. Subliniază că exercițiul nu e despre "ghicit corect", ci despre dezvoltarea unei atenții critice. Arată exemple simple, ușor de analizat, pentru ca participanții să se implice fără să se simtă copleșiți. Țineți partea teoretică scurtă - accentul trebuie să cadă pe activitatea practică, nu pe explicații lungi.

3

Discuție / Dezbateri (45 minute)

Participanții își prezintă analizele și justifică ce lucrări cred că sunt generate de AI. Grupul dezbate elementele care par "specifice AI" versus umane, discutând:

- imperfecțiuni subtile în lucrările umane
- consecvență sau predictibilitate în rezultatele AI
- rezonanță emoțională, povestire și creativitate

Formatorul ghidează reflecția etică:

- Ce poate face AI foarte bine?
- Ce necesită, în mod unic, creativitate umană?
- Cum ar putea AI să afecteze viitoarele cariere în artă, muzică, scris și alte domenii creative?

Discuția e dinamică; formatorul încurajează dezbateri respectuoase și argumentarea, nu "răspunsurile corecte".

2

Analiză (15 minute)

Participanții examinează, individual sau în perechi, lucrările selectate (muzică, imagini, povești, video). Notează caracteristici care sugerează crearea umană sau de AI, concentrându-se pe:

- exprimare emoțională sau lipsa acesteia
- imperfecțiuni sau spontaneitate
- originalitate și coerență narativă
- stil tehnic

Formatorul încurajează observarea atât a indiciilor evidente, cât și a celor subtile.

4

Reflecție / Concluzii (10-15 minute)

Formatorul sintetizează principalele concluzii:

- Oamenii aduc imprevizibilitate, emoție și context cultural în opera creativă
- AI poate produce rezultate tehnice impresionante, dar adesea îi lipsește intenționalitatea sau profunzimea emoțională
- Recunoașterea atât a punctelor forte, cât și a limitărilor cultivă gândirea etică, critică și creativă

Participanții reflectă asupra propriilor preferințe, observații și presupuneri despre arta AI.

Riscuri/provocări

- participanții pot supraestima capacitățile AI
- unii se pot concentra doar pe "ghicit corect", nu pe reflecție
- discuțiile etice pot fi solicitante pentru participanții mai tineri
- diferențele de familiaritate cu media pot influența încrederea în sine
- distincția dintre conținutul uman și cel AI devine tot mai greu de făcut chiar și pentru formator, pe măsură ce tehnologia avansează

Cum se gestionează:

- folosiți întâi exemple simple, pentru a construi încredere
- puneți accent pe argumentare, nu pe "răspunsuri corecte"
- ghidați discuția să exploreze atât calitățile emoționale, cât și cele tehnice
- asigurați-vă că toți participanții au șanse egale de a contribui
- alocați timp suficient pentru selectarea/verificarea prealabilă a exemplelor AI vs. umane

Rolul formatorului

Formatorul trebuie să:

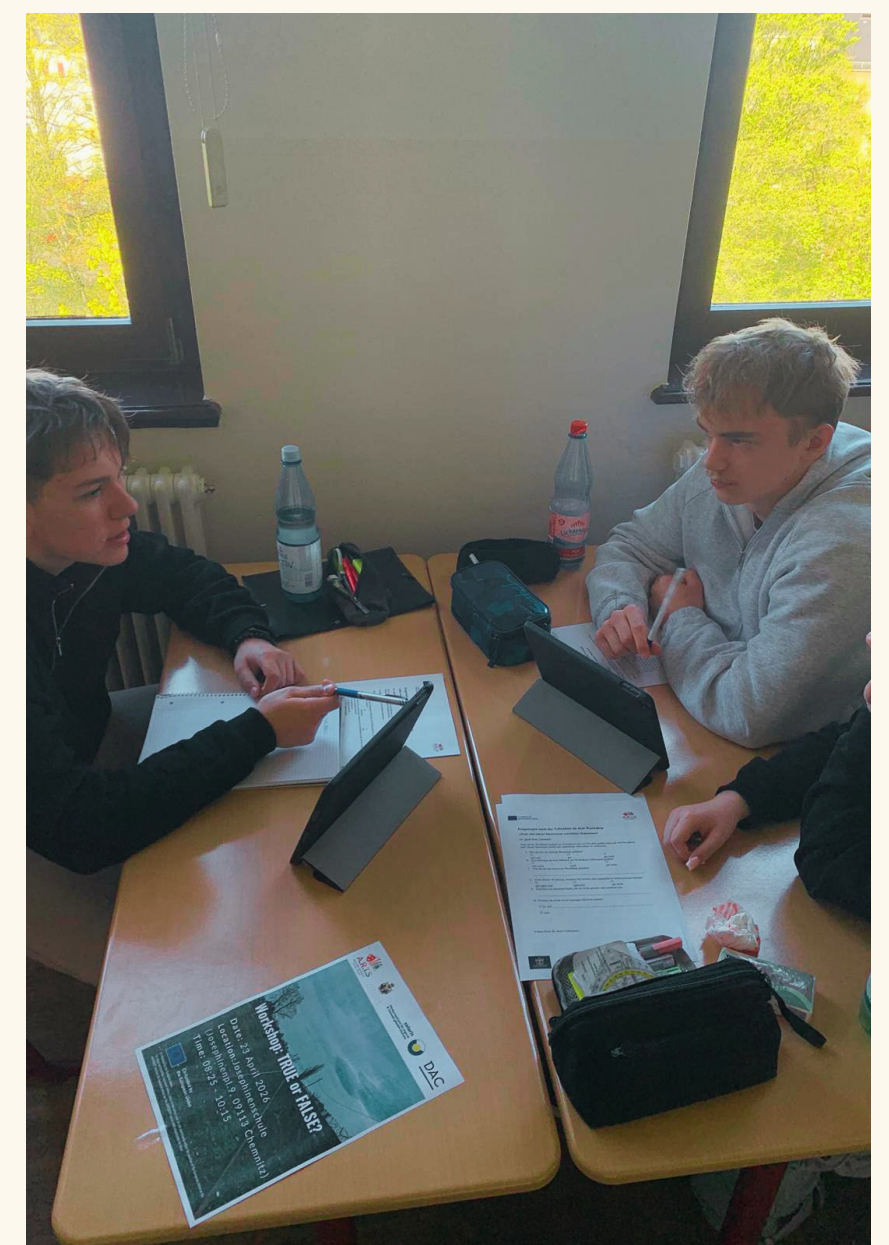
- selecteze exemple simple, accesibile, pentru început
- ghideze participanții spre analiză critică, nu doar spre ghicit
- încurajeze discuția aspectelor emoționale, creative și etice
- susțină dezbaterile cu întrebări și exemple
- se asigure că participanții înțeleg distincția dintre capacitățile AI și creativitatea umană
- modereze discuțiile, pentru a evita dominarea de către participanții mai vocali
- păstreze partea teoretică scurtă și pună accentul pe activitatea practică
- ofere acces individual la dispozitive pentru cercetare, ori de câte ori e posibil - stimulează curiozitatea și implicarea

Abilități dezvoltate

- gândire critică
- alfabetizare media
- creativitate artistică
- raționament etic
- lucru în echipă
- abilități de reflecție și discuție
- observație și analiză

Sugestii de implementare

- începeți cu exemple foarte simple, pentru a familiariza participanții cu diferențele AI-uman
- încurajați participanții să-și explice raționamentul, nu doar să enunțe presupuneri
- concentrați discuția pe elemente creative, imperfecțiuni, rezonanță emoțională și implicații etice
- poate fi aplicat pe diferite tipuri de media: muzică, artă vizuală, povestire, video
- luați în calcul împărțirea participanților pe grupuri specifice tipului de media (unul pentru muzică, altul pentru imagini, altul pentru povești), pentru o analiză mai aprofundată
- după discuțiile de grup, împărtășiți concluziile colectiv, pentru a compara interpretările
- activitatea e ușor de implementat și nu necesită pauză, dar dacă timpul o permite, alocați mai mult decât cele 15 minute standard pentru partea de analiză individuală
- oferiți acces la tablete sau alte dispozitive pentru cercetare individuală - transformă exercițiul într-o experiență de tip "muncă de detectiv", care stimulează curiozitatea

Adevărat sau Fals?

grup mic

1 oră

Scurtă prezentare

Îi învață pe participanți cum să verifice informații folosind mai multe surse și îi ajută să reflecteze asupra motivului pentru care emoțiile și prima impresie le influențează adesea încrederea.

La final, participanții vor putea:

- verifice știri surprinzătoare sau controversate folosind trei surse diferite (oficială, credibilă, independentă)
- identifice contradicții și încadrare emoțională într-o știre
- discute de ce prima impresie modelează încrederea și cum poate fi contracarat acest lucru
- reflecte asupra importanței verificării informației înainte de a o distribui

Tipul instrumentului:
activitate participativă

Durată:
60 minute
(poate fi folosit și ca temă pentru acasă, dacă participanții au nevoie de timp pentru a căuta surse)

Număr de participanți:
minimum 5 - maximum o clasă întreagă

Materiale necesare:

- știri tipărite (reale și false)
- fișe de lucru
- pixuri și markere
- acces la internet (calculatoare, tablete sau telefoane)
- proiector (opțional)

Descrierea activității - pas cu pas

Introducere

1

- Formatorul explică obiectivul: verificarea informației și înțelegerea modului în care emoțiile influențează încrederea.
- Se introduce regula: "Dacă nu găsești trei surse diferite, nu distribui."
- Participanții sunt împărțiți în grupuri mici, cu un lider și două roluri de sprijin (cine notează, cine cercetează).
- Un icebreaker scurt la început ajută mult implicarea - în sesiunile online, acordați atenție specială acestei etape, fiindcă e mai greu de susținut și de multe ori nu e suficient doar atât.

Verificare și comparație

3

- Grupurile documentează toate constatările pe o fișă de lucru
- Dacă lucrează online, pot partaja ecranul cu rezultatele
- Echipele compară sursele și evidențiază inconsistențele sau faptele confirmate.

Prezentare și reflecție

4

Fiecare grup își prezintă pe scurt concluziile: știrea e adevărată, falsă sau înșelătoare?

Discuția continuă în jurul întrebărilor:

- De ce a părut credibilă povestea la prima vedere?
- Ce emoții a declanșat?
- Cum ne-a afectat judecata inițială?

2

Analiză de grup

Fiecare grup primește o știre surprinzătoare sau controversată (aceeași poveste sau povești diferite). Sarcina lor este să o verifice găsind trei tipuri de surse:

- o sursă oficială (instituție, autoritate)
- o sursă credibilă (mijloc de informare de încredere)
- o sursă independentă (fără legătură cu subiectul)

Grupurile analizează:

- originea știrii
- datele sau cifrele folosite
- contradicțiile dintre surse
- încadrarea emoțională care influențează cititorii

Concluzii & recomandare

5

- Ca exercițiu final, se aplică jocul "telefonul fără fir" cu o știre reală - aceasta e șoptită sau transmisă din om în om, apoi se compară forma inițială cu cea finală
- Formatorul subliniază gândirea bazată pe dovezi, diversitatea surselor și nevoia de verificare înainte de a distribui o informație. Participanții reflectă asupra modului în care pot aplica "regula celor trei surse" în viața de zi cu zi.

Riscuri/provocări

- participanții pot avea dificultăți în a găsi surse credibile sau independente
- știrile emoționale sau controversate pot declanșa reacții puternice
- risc de confuzie dacă poveștile sunt prea complexe
- formatorul trebuie să ofere sprijin și claritate
- varianta online cere un icebreaker mai bine pregătit, altfel implicarea s-ar putea să nu fie pe măsura așteptărilor

Rolul formatorului

Lucrătorul de tineret trebuie să:

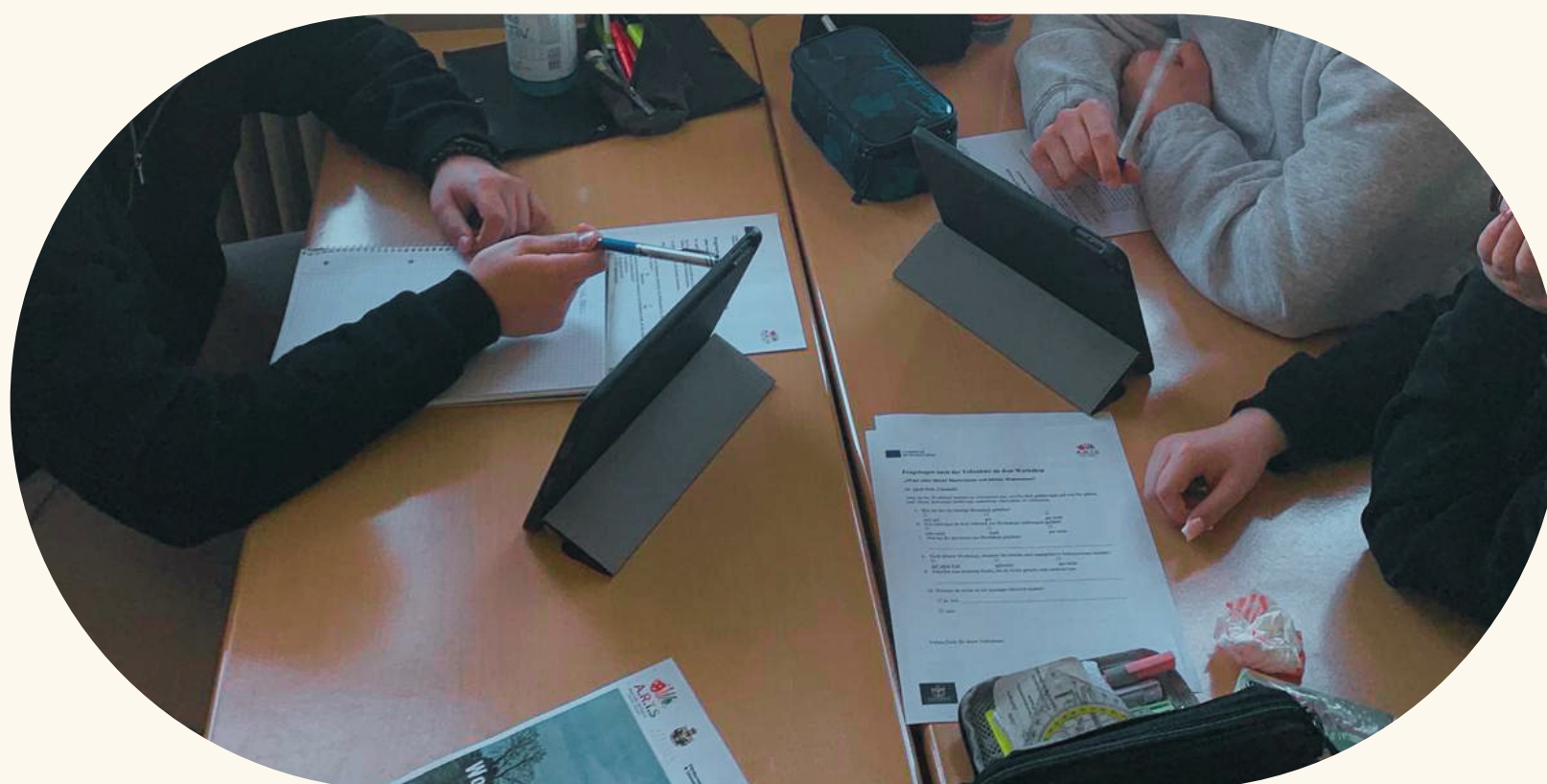
- selecteze știri potrivite vârstei și diverse (reale, false sau mixte)
- ghideze participanții în găsirea și evaluarea surselor
- mențină accentul pe analiză, nu pe opinii personale
- explice diferența dintre surse oficiale, credibile și independente
- încurajeze lucrul în echipă și sprijine liderii de grup
- gestioneze cu grijă subiectele sensibile
- întărească atenția asupra emoțiilor, atunci când o știre declanșează reacții puternice
- pregătească un icebreaker solid, mai ales pentru sesiunile online

Abilități dezvoltate

- alfabetizare media
- gândire critică
- lucru în echipă
- conștientizare emoțională
- abilități de cercetare
- evaluarea surselor

Sugestii de implementare

- folosiți o variantă dinamică, cronometrată, de tip joc de rol, în care un grup creează o știre înșelătoare, iar altul o verifică
- alegeți știri scurte și simple pentru începători, crescând complexitatea ulterior
- încurajați prezentări creative (infografice, grafice, povestire)
- încheiați cu exercițiul "telefonul fără fir", pentru a arăta vizual cum se distorsionează informația
- reîntăriți mesajul central la final: "Dacă nu găsești trei surse diferite, nu distribuie."

EU SUNT ARTISTUL/ARTISTA – Joc de rol creativ cu figuri istorice sau artistice

până la 50

1-2 ore

Scurtă prezentare

Activitatea urmărește să dezvolte creativitatea, conștientizarea culturală și capacitatea de a vorbi în fața unui public prin interpretarea la persoana întâi a unui artist real sau a unei figuri istorice, folosind elemente teatrale, expresive și informative.

La final, participanții vor putea:

- să cerceteze un artist real sau o figură istorică folosind surse de încredere;
- să construiască un scurt monolog la persoana întâi, bazat pe fapte reale;
- să redea elemente din stilul, viața sau contextul personajului ales;
- să interpreteze în fața unui public folosind limbajul corpului, vocea și recuzită simplă;
- să identifice diferența dintre informația verificată și presupuneri;
- să reflecteze asupra modului în care cultura și arta influențează societatea.

Tipul activității:

joc educațional
activitate participativă

Durată:

1-2 ore (plus 1 zi de cercetare/research în vederea interpretării personajului)

Număr de participanți:

minim 2 participanți + audiență de până la 40-50 persoane (recomandat: grupuri de maxim 10-15 pentru cea mai bună implicare)

Materiale necesare

- flipchart, markere
- foi de hârtie pentru notițe
- recuzită simplă (pălării, eșarfe, rame, obiecte simbolice)
- telefon/tabletă pentru documentare
- cartonașe cu artiști sau figuri istorice

Descrierea activității - etape

1

Introducere (10 min)

- Facilitatorul prezintă activitatea
- Prezintă cartonașe-exemplu sau imagini cu posibili artiști/figuri istorice
- Explică regula principală: participanții vor interpreta un monolog la persoana întâi
- Grupul are la dispoziție 1 minut pentru a-și alege personajul (dacă nu l-a ales deja în ziua anterioară)
- Rezervați suficient timp pentru activitate.

3

Analiză media (10 min)

Întrebări orientative:

- Unde ai găsit informații despre personajul tău?
- Cum ai verificat că informațiile sunt corecte?
- Care surse ți s-au părut credibile și de ce?
- Ce tip de media ți-a influențat percepția asupra acestui personaj (videoclipuri, documentare, rețele sociale, articole etc.)?

5

Concluzii (3-5 min)

- Facilitatorul sintetizează competențele implicate: cercetare, creativitate, empatie, gândire critică, public speaking.
- Subliniază importanța verificării faptelor atunci când este reprezentată o persoană reală.

2

Activitate artistică (pregătire + interpretare) (30 min)

- Fiecare participant pregătește un monolog de 1-2 minute: „Eu sunt... și sunt cunoscut/ă pentru...”
- Pot nota câteva idei-cheie;
- Folosesc limbajul corpului, gesturi, modulația vocii, postură și recuzită simplă (pălării, eșarfe, rame, obiecte simbolice);
- Pe rând, își prezintă monologul în fața grupului;
- Audiența încearcă să ghicească cine este personajul.

4

Reflecție/discuție (7-8 min)

Întrebări sugerate:

- Cum a fost să „intri în pielea” acestui artist sau a acestei figuri?
- Ce emoții au apărut?
- Ce a fost ușor sau dificil în timpul interpretării?
- Ce ai învățat despre contextul istoric/cultural al personajului tău?

Posibile riscuri / provocări

- participanții se pot simți timizi sau inconfortabil când interpretează
- teama de a vorbi în public
- găsirea unor informații false sau parțial adevărate în procesul de documentare
- timp diferit de pregătire pentru participanți
- grupurile mari pot necesita o gestionare mai atentă a timpului

Sfaturi: Folosiți exerciții de încălzire, oferiți exemple și permiteți, opțional, lucrul în perechi în timpul pregătirii.

Rolul facilitatorului

Facilitatorul ar trebui să:

- să ofere un set de cartonașe cu artiști/figuri pentru a-i ajuta pe participanți să aleagă;
- să creeze un mediu sigur și incluziv;
- să explice clar fiecare etapă a activității;
- să sprijine participanții timizi sau anxioși;
- să încurajeze folosirea surselor de încredere;
- să modereze discuția și să ofere feedback constructiv.

Ce dezvoltă această activitate

- gândire critică
- alfabetizare media
- creativitate artistică
- lucru în echipă
- comunicare și public speaking
- empatie
- abilități de documentare/research
- încredere în sine

Recomandări de implementare

- Este recomandat ca facilitatorul să pregătească un set de cartonașe cu artiști/figuri, însoțite de scurte descrieri, pentru a-i inspira pe participanții care nu știu pe cine să aleagă;
- Puteți include figuri internaționale, dar și personalități culturale locale sau mai puțin cunoscute;
- Repetițiile în cadrul grupului sporesc încrederea participanților înainte de prezentarea finală;
- În varianta online, participanții își pot înregistra și trimite monologul sub forma unui videoclip scurt;
- Calculați durata proporțional cu mărimea grupului (aprox. 6 min/participant ca reper) - pentru participanții care au nevoie de mai mult sprijin în etapa de cercetare, luați în calcul activități suplimentare de cultură generală înainte de atelier.

